

Ja rastem u dvi kultura, jer moji roditelji dohajaju iz razliĉnih zemalj. Moja mama je iz Hrvatske, a moj tata je Austrijanac. To znaĉi, da sam jur svenek imala razliĉan pristup svemu – svakomu svetku, rođendanu, vjeri, školi, jeziku, starimstarjim, obitelji, prijateljicam i prijateljem, muziki itd. Ja se i ĉuda radje po hrvatsku pominam nego po nimšku. Morebit to i na tom leži, da sam se nimški naučila u ĉuvarnici ili bolje reĉeno, toĉno sam se ga stoprv u osnovnoj školi naučila. Ćutim se kot Hrvatica Austrijanka. I dandanas živism na ta naĉin, svejedno je li idem na morje ili baki u Zagreb ili sam samo kod nas u selu. Moji roditelji su svaku dob držali skupa, iako su bili nauĉni na dvi različne naĉine rješenja problemov i tako išli kroz sve poteškoće, ali i sriću njevoga zajedniĉkoga žitka.

Āa je to uopće kultura? Su to: beĉanski odrezak, torta od ĉokolade, vino, muzika od Haydn-a ili Mozarta, bal u beĉanskoj operi? Za mene da – sve to je naša austrijanska kultura, a Austrija je jedna mala država u sridnjoj Europi. Ali gdo zna za gradišĉanske Hrvate iako su se jur u 16. stoljeću ovde naselili? Moramo svi priznati, da smo i mi Hrvati dio austrijanske kulture.

Hrvatska – ĉa znaju ljudi o njoj? Da je turistiĉka zemlja s već od 4,2 milijun stanovnikov? Najveć je ova zemlja poznata po svojoj kuhinji, muziki, folkloru i morju, na ko ide svako ljetu već od 9 milijun ljudi na izlet ili odmor. To je ta mediteranska atmosfera ka privlaĉi turiste.

Svaka zemlja ima svoju kulturu. Kad se pomina o kulturi, onda se govori o nauĉeni mustri mišljenja, obiĉaji, ĉuti i o ponašanju ljudi, a ne toliko o jilu i znamenitosti. Sama riĉ kultura ima svoje zviranjke u latinskom jeziku i obuhvata sva dostignuća jednoga društva, početo od znanstvenih, prik društvenih do umjetniĉkih uspjehov.

Ali ako si toĉnije pogledaš jednu zemlju, onda vidiš, da svaki drugi ima zapravo različitu kulturu. Mi u Gradišću imamo jur stoljeća dugo dost različitih kulturov u zemlji. Svenek su i ljudi živili ovde, ki su bili tudji. Ta multinacionalnost se vidi i na dvojeziĉni seoski tablica. Doseljeniki su imali drugu vjeru ili druge obiĉaje ili jednostavno samo svoje tradicije. Ali svejedno su živili u Gradišću. Danas je i dalje tako, samo da je Austrija sve šarolikija. U Beĉu na primjer ima svaki drugi ne-austrijsku kulturnu pozadinu. Iako su različiti, Beĉani mirno i dobro živu jedan uz drugoga, ĉak i jedan s drugim.

Pripadati različitim kulturam ne znaĉi, da je jedna bolja, a druga ĉemernija. Nijedan ĉlovik ne bi smio ogovarati tudje ljude, ar su mu jednostavno nepoznati. Na primjer ako je gdo bigunac i ima drugu farbu kože ili jedna žena ka je zbog vjere pokrta facolom, onda to mora naše društvo tako prihvatiti. Kako bi naš svit bio dugoĉasan i siromašan ako bi svi bili jednaki. Ja mislim da bi tribali poštovati svakoga ĉlovika bez obzira na to odakle je. Mi moramo skupa držati, svejedno u koj situaciji.

Kod nas u razredu imamo isto školarice i školare barem pet različitih nacionalnosti. No mi se slažemo i respektiramo šarolikost, jer smo si svisni toga, da se znamo dost novoga nauĉiti jedan od drugoga. Sve je u gibanju – zemlja, voda, klima, pinezi, mladi i stari, a tako i naše tradicije i vjerovanja. A to je i dobro, jer na ta naĉin idemo dalje i se razvijamo. Zato na koncu još kanim reći: poštujujte jedni druge, razumite se, nekatu nijednoga ismihavati zbog svoje kulture! (580 rijeĉi)

Lena Divos

Jezik: gradišćanskohrvatski

Vrst teksta: članak

Broj stranic: 2

Ljeto: 2019.

Škola: Viša stručna škola za privredna zvanja Theresianum Željezno / HLW Theresianum Eisenstadt

Učiteljica: mag.a Sabine Pawischitz

Predala za datarnicu: mag.a Angelika Kornfeind